

Tímár Livia

A szövegértés gyakorlása

Az alábbi óravázlat Nógrádi Gábor *Kutya* című novellájának feldolgozásához készült, 6. osztályosok számára.

Ráhangelődés:

■ *Tollak közepén* – a tanulók körben ülnek, mindenkinél van egy toll. A gyerekek egyenként középre dobják a tollaikat, és közben mondanak egy jellemző tulajdonságot vagy állítást a kutyáról.

■ *Jóslás* – Az összegyűjtött asszociációkat a tanár a következő kulcsszavakkal egészíti ki: *kamasz, egészségtelen életmód, példamutatás, megszelídítés*. A tanulók feladata: jósolják meg, miről szólhat az a történet, melynek ezek a kulcsszavai és *Kutya* a címe? Az egyéni ötletgyűjtést közös megbeszélés követi.

Jelentésteremtés:

A szöveget a szakaszos olvasás technikája értelmében három részre osztjuk, és részenként dolgozzuk fel. Mindent részt hangosan felolvasunk, és ezt követően a tanulók egyéni feladatmegoldást végeznek. Csak akkor haladunk tovább az olvasásban, miután megbeszéltük a megoldásokat. Fontos, hogy a tanulók saját szavaikkal, tehát nem a szövegből szó szerint másolva oldják meg a feladatokat.

Feladatok:

1. Olvasd el az alábbi részletet, majd válaszolj a kérdésekre!

Ezennel bejelentem, hogy én, Bertalaki Berta Burkus, elhatároztam, megszelídítem ezt a két lábon egyensúlyozó, de teljesen elvadult állatot: az embert.

Már három éve tanulmányozom a Pacsmag Tóni nevezetű korcst, akivel egy másfél szobás odúba kényszerített a sors. E 13 éves, kissé már szőrösödő, fejlett hím élete ámulattal tölt el. Ámulok, hogy még él. Egy kutya ilyen rendszertelen és egészségtelen életmóddal már régen alulról szagolná a pisinyomokat. Mi, kulturált kutyák, jól tudjuk, hogy naponta háromszor-négyszer futkározni kell egy kicsit a szabad természetben. És nem csupán természetes testi szük-

ségeink miatt, hanem azért is, hogy izmaink rugalmasak maradjanak, és ne hízzunk el. EZ?! Ez döglök a vacskán, piszkálja az orrát, vakarássza a majdmegmondommit, és bömbölteti a zenedobozát vagy nézi a képdobozát. Az efféle életmód felér egy jól megtervezett öngyilkossággal! Meg kell veszni tőle! Még jó, hogy be vagyok oltva.

- Hogy hívják a kutyát?
- Ki Pacsmag Tóni?
- Mit kifogásol a kutya a gyerek életmódjában?

2. Folytasd az olvasást, majd válaszolj a kérdésekre!

Aztán itt van a kísérleti élőlényem étkezési szokása. Naponta egyszer eszik, azaz reggeltől estig. Valami mindig van a szájában a fogain és a nyelvén kívül. Egy vajaskenyér, egy kis csoki, egy kis alma, egy kis keksz. Nem csoda, ha nyolcvan kiló, ruha nélkül és ebéd előtt. Nekünk, kulturált kutyáknak elegendő naponta egyszer enni, és persze tilos minden édesség! Nem mondom, hogy Pacsmag is így étkezik, hiszen másfajta állat, de reggeli, ebéd, vacsora és két uzsonna bőven elég egy napra.

- Mi a különbség a kutya és a gyerek étrendje között?
- Mi lett a következménye a gyerek étkezési szokásának?
- Mit tanácsol a kutya?

3. Folytasd az olvasást, majd válaszolj a kérdésekre!

Szelídítési tervem következő feladata a tisztálkodásra okítás. Tudom, hogy a jó példa nevel a legjobban, ezért gyakran szoktam előtte tisztogatni a mancsomat, nyalogatni a szőrömet meg minden egyebemet, ami tisztogatásra

szorul. Azt hiszitek, számít? Az Apuci nevű főemlősnek úgy kell lesni reggel este, hogy megmosta-e az agyaráit Tónika, az Anyuci nevű körömfelügyelő és hajkarbantartó pedig minden pénteken ollóval és fésűvel rohangál elvadult kölyke után. Nekem elég évente két fürdetés, de ennek a csupasz hímnek naponta kellene szappanoznia magát, ha nem akarja elnyerni az iskolai búzánya dicsőséges címét.

Tudom, hogy nagyon nehéz feladatot vállaltam: az embert még egyetlen kulturált háziállatnak sem sikerült megszelídítenie. De talán nekünk, kutyáknak, akik több ezer éve figyeljük az elvadulását, sikerülni fog. Ha mégsem, úgyis kihal ez az állatfaj, mint a mamut meg a tengeri tehén, akik szintén nem hallgattak az okos kutyákra.

- Mivel mutat példát a kutya a gyerekeknek?
- Miért érzi úgy a kutya, hogy neki kell példát mutatnia?
- Mi bizonyítja, hogy hiábavaló volt a kutya példamutatása?
- Miért a kutyának kell az embert megszelídítenie? Miért szeretné a kutya megszelídíteni az embert?

4. Húzd alá a szövegben azokat a szavakat/mondatokat, amelyek a leginkább tetszettek! Választásodat indokold is!

5. Foglald össze röviden, hogy miről szólt a történet!

Reflektálás:

Az 5. feladat megoldásait összevetjük az óra eleji jóslásokkal, majd röviden megbeszéljük, kinek mi a véleménye az olvasottakról.